

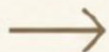

KETURI RAKTAI: KAIP ATRAKINTI ETNINĖS KULTŪROS OLIMPIADOS TESTĄ?

Testas – tai spyna. Žinios – mūsų raktai.

Pranešėja: Rūta Čėsniienė | **Lietuvos etninės kultūros ugdytojų sąjunga** | 2026 m. rugsėjo 23 d.

KETURI RAKTAI – KETURI ŽINGSNIAI

ŽINAU

Ką jau žinau?

IEŠKAU

Ką svarbaus
turiu pasirinkti?

SUPRANTU

Ar galiu
paaiškinti?

TAIKAU

Ar galiu
panaudoti?

Rinkite svarbius faktus, supraskite jų prasmę ir mokykitės juos pritaikyti.

Atrakinkime pirmąją spyną

Vasara kalba savo ženklais...

Diskusijų klausimai:

1. Kokia tai šventė?
2. Koks paprotys užfiksuotas nuotraukoje?
3. Ką šis paprotys simbolizuoja mūsų kultūroje?

❏ Neskubėkite spėlioti. Pažiūrėkite, ką jau žinote, ką atpažįstate ir su kuo tai galite susieti.

1-asis raktas – ŽINAU

Metodas: Prisimenu tai, ką jau esu girdėjęs, skaitęs, matęs ar patyręs, ir tai sieju su nauja informacija.

Žingsnis	Veiksmas	Išvada / Rezultatas
MATAU	Ką matau užduotyje?	Matau degantį ratą ant stebulės.
PRISIMENU	Ką apie tai jau žinau?	Rato forma primena Saulę. Ratas deginamas per Rasas.
SUSIEJU	Su kuo tai susiję?	Saulė + ratas + ugnis = Vasaros saulėgrįža.
ATSAKAU	Padarau išvadą.	Nuotraukoje – Rasų apeigos. Stebulė simbolizuoja Saulę.

Sieti informaciją – tai ieškoti tilto tarp to, ką matote užduotyje, ir to, ką jau žinote.

2-asis raktas – IEŠKAU

Neužsirašau visko. Atsirenku tai, kas iš tiesų svarbu.

Pavyzdys: Iš paskaitos apie Jurgines

- Jurginės švenčiamos balandžio 23 dieną.
- Pirmą kartą gyvuliai išgenami į ganyklą.
- Gyvuliai puošiami žaluma (vainikais), kad būtų sveiki.
- Kepama kiaušininė iš pirmųjų pavasario kiaušinių.
- po šios dienos galima pradėti arti žemę.

„Jori, atrakink žemę...”

☐ Geras konspektas nėra paskaitos kopija. Tai jūsų būsimų atsakymų ruošinys.

3-iasis raktas – SUPRANTU (I dalis)

Ne tik žinau, bet ir paaiškinu!

ŽINAU

Jurginės švenčiamos
balandžio 23 d.

SUPRANTU

Galiu paaiškinti, kodėl
ši data siejama su
gyvulių išginimu, laukų
lankymu ir pavasario
darbų pradžia.

Užduotis (11–12 kl.)

Išanalizuokite patarlę:

„Šv. Jurgis tvartus atidaro, o šv. Martynas – uždaro.“

Paaiškinkite šios patarlės prasmę ūkio ciklo kontekste.

(Mąstymo pauzė: 30 sekundžių)

3-iasis raktas – TAPKITE TESTO KŪRĖJAIS

Pabandykite ir jūs! Geri klausimai atrakina tikras žinias.

Užduotis (2 minutės)

Pasirinkite vieną Jurginių faktą ir sukurkite olimpiados testo klausimą.

1. Nuspręskite, ką norite patikrinti.
2. Užduokite vieną aiškų klausimą.
3. Pateikite 3 variantus (1 teisingą, 2 neteisingus, bet tikėtinus).

Pavyzdžių palyginimas

 Netinkamas: Kokiai grupei priklauso kanklės? (A. Styginiai, B. Veržliarakčiai, C. Automobilai) – Per lengva!

 Tinkamas: Kokiai lietuvių liaudies muzikos instrumentų grupei priklauso kanklės? (A. Pučiamiesiems, B. Styginiams, C. Mušamiesiems) – Reikia žinių!

Testo kūrimo analizė

Palyginkime rezultatus! Kas kuriant klausimą buvo sunkiausia?

Tikras olimpiados klausimas (5–7 kl.): Kuriuos Jurginių papročius mini tekstas? Pasirinkite du atsakymus:

- A. Pirmą kartą išgenami gyvuliai į ganyklas.
- B. Verdami ir dažomi kiaušiniai.
- C. Namai puošiami iš javų varpų nupintais vainikais.

1 Sugalvoti, ko būtent paklausti

2 Aiškiai suformuluoti patį klausimą

3 Sukurti du neteisingus, bet logiškai tikėtinus atsakymus

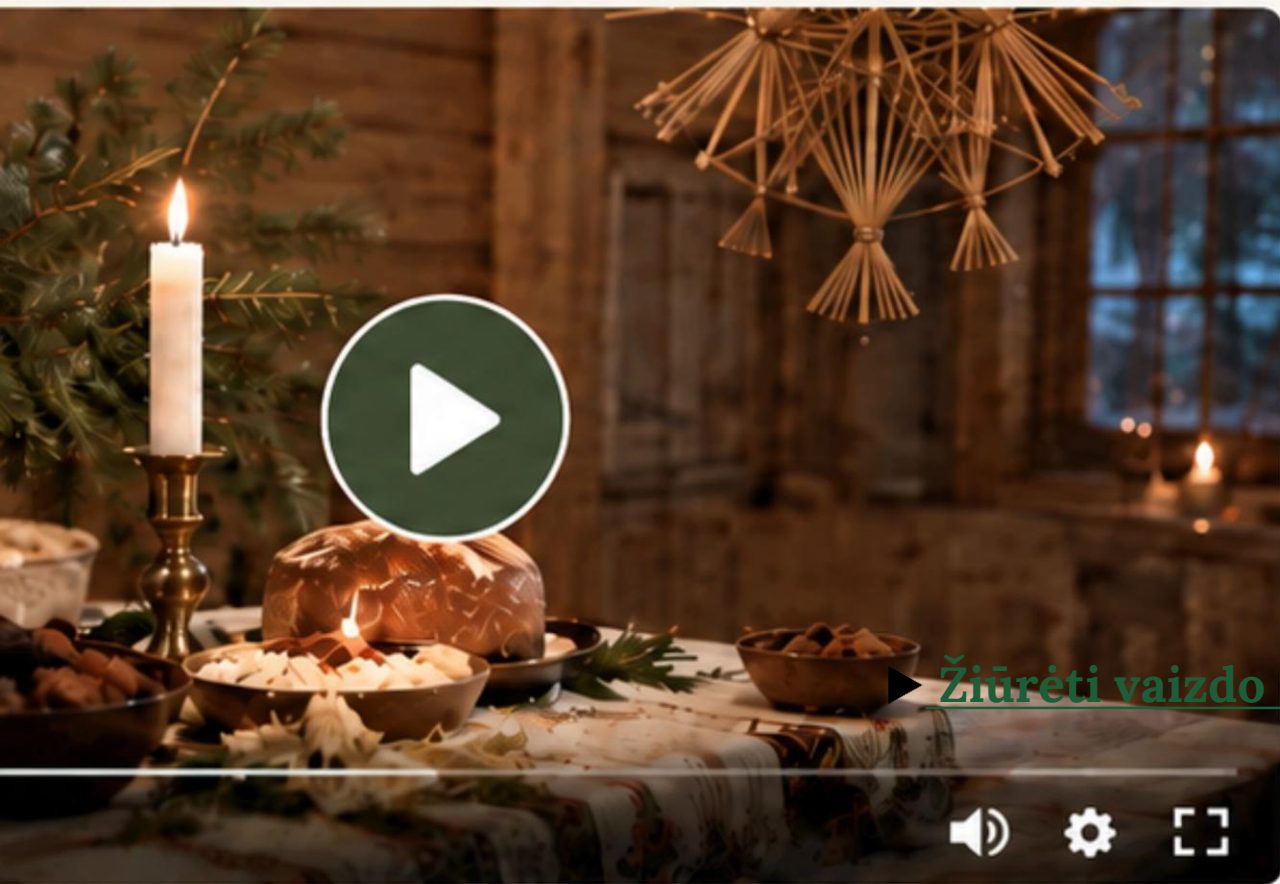

3-iasis raktas – SUPRANTU (II dalis)

Vaizdinė analizė: Nuo atpažinimo iki prasmės.

1. Kokia šventoji pavaizduota šioje stogastulpio skulptūroje?
2. Ką simbolizuoja šventosios laikomi daiktai? Įvardinkite bent vieno iš jų simbolinę prasmę.

**ATPAŽIŪSTU → PAAIŠKINU PRASMĘ →
SUPRANTU**

▶ [Žiūrėti vaizdo įrašą apie Kūčias](https://www.youtube.com/watch?v=MQ12rC8loMA)

**Atpažinkite 4 Kūčių
papročius ir paaiškinkite jų
prasmę.**

Uoroda: <https://www.youtube.com/watch?v=MQ12rC8loMA>

SKAITAU

na ir žinau,
osiu.

2 STEBIU / KLAUSAU

Fiksuoju svarbius
požymius.

3 ATSIRENKU

Kuri informacija
svarbi atsakymui?

4 SUSIEJU

Sąsajos su tuo,
ką jau žinau.

2 IEŠKAU

Keturi raktai – viena strategija

Kas čia svarbiausia?

Atsirenku tai, kas gali padėti atsakyti.

Ieškau užuominų,
remiuosi patikimais
šaltiniais.

3 SUPRANTU

Ar galiu paaiškinti?

Suprantu prasmę,
ryšius, simboliką.

Žinias jungiu,
atrandu prasmę.

4 TAIKAU

Ar galiu panaudoti?

Pritaikau žinias
naujoje užduotyje.

Žinias naudoju –
kuriu, dalinuosi,
prisidedu.

Baigiamoji mintis

Žinios atrakina testą, o supratimas padeda išsaugoti ir perduoti gyvąją tradiciją ateities kartoms.

Sėkmės olimpiadoje!

